

Tuinieren bij VTV De Kuil

Februari 2017

Voorwoord

Als nieuwe eigenaar van een volkstuin is het soms lastig om goed te beginnen. Waar moet je precies op letten? Mag je gebruik maken van de kruitwagens? Hoe zorg je dat er geen water op je tuin blijft staan? Waarom moet je aangeven waar je aardappels wilt poten? En bij wie kan je terecht met vragen?

Met dit document willen we onze leden op weg helpen naar een goede en leuke volkstuin. We geven wat extra toelichting op ons huishoudelijk reglement, geven richtlijnen voor een goede afwatering en besluiten met enkele tips voor moestuinen in het algemeen.

Veel leesplezier!

Het bestuur van VTV "De Kuil"

N.B.: de links werken niet in alle pdf-readers. Probeer Adobe Acrobat Reader op de pc als alternatief.

Inhoudsopgave

➤ Introductie

- Waarom spelregels?
- Ons complex
- Onze vereniging

➤ Inrichting van de tuin

- Naast de tuin: waterpaden
- In de tuin: afwatering
- Aanzicht van de tuin

➤ Toelichting op enkele huisregels

- Aardappelteelt
- Verdere aandachtspunten

➤ Tips

➤ Nawoord

Introductie

- Waarom spelregels?
- Ons complex
- Onze vereniging

Waarom spelregels?

Plezier en eigen keuze voorop

Bij onze vereniging staat plezier in het tuinieren voorop. We respecteren ieders keuze in zijn of haar manier van tuinieren. De ene tuinder komt elke dag, de ander alleen in het weekend. De ene tuinder tuint op de klassieke manier, een ander hanteert de principes van permacultuur en weer een ander probeert de biologisch-dynamische methode.

"No man is an island."

- John Donne, Engels dichter -

We zitten echter wel met z'n allen op één complex. We maken samen

gebruik van de paden en kruitwagens en iedereen heeft baat bij een goede afwatering via de waterpaden. We moeten dus als vereniging een aantal basisregels vaststellen, zodat we met elkaar kunnen genieten van het tuinieren.

Naast de statuten heeft de vereniging een huishoudelijk reglement die elk lid heeft ontvangen. In dit hoofdstuk zullen we een korte introductie over ons complex en onze vereniging geven, de inrichting van een tuin toelichten en een aantal belangrijke regels nader uitleggen.

Ons complex

Onze volkstuinen liggen op laaggelegen kleigrond. Een kleine hectare grond is opgedeeld in 26 stroken van circa 6 meter breed lopend vanaf de visvijver naar de Zierendervaart. Deze stroken zijn opgedeeld in percelen van diverse lengten. Elk perceel heeft hierdoor zijn eigen nummer en is voorzien van een grenspaaltje.

Grenspaaltje

Google Maps

Elk perceel heeft aan de ene zijde een looppad om de tuin te bereiken en aan de andere kant een waterpad om overtollig water af te vloeien naar de Zierendervaart. Hoe je deze paden goed inricht en bijhoudt is te lezen op de volgende pagina's.

Onze vereniging

De volkstuindersvereniging De Kuil is opgericht in 1975. Daarvoor werd er al getuind om dit stuk grond, maar nog niet in verenigingsverband.

De vereniging heeft een dagelijks bestuur met voorzitter, secretaris en penningmeester. Daarnaast is er een algemeen bestuur waartoe bijvoorbeeld ook de tuincommissie behoort.

Elk jaar wordt minimaal één algemene ledenvergadering gehouden waarbij het afgelopen jaar en de financiële cijfers worden besproken en de plannen voor het komende jaar worden toegelicht. Deze vergadering vindt plaats aan het begin van het jaar. Meestal wordt in het najaar ook nog een ledenvergadering gehouden, maar deze vergadering heeft meer het karakter van een gezellige ledenavond.

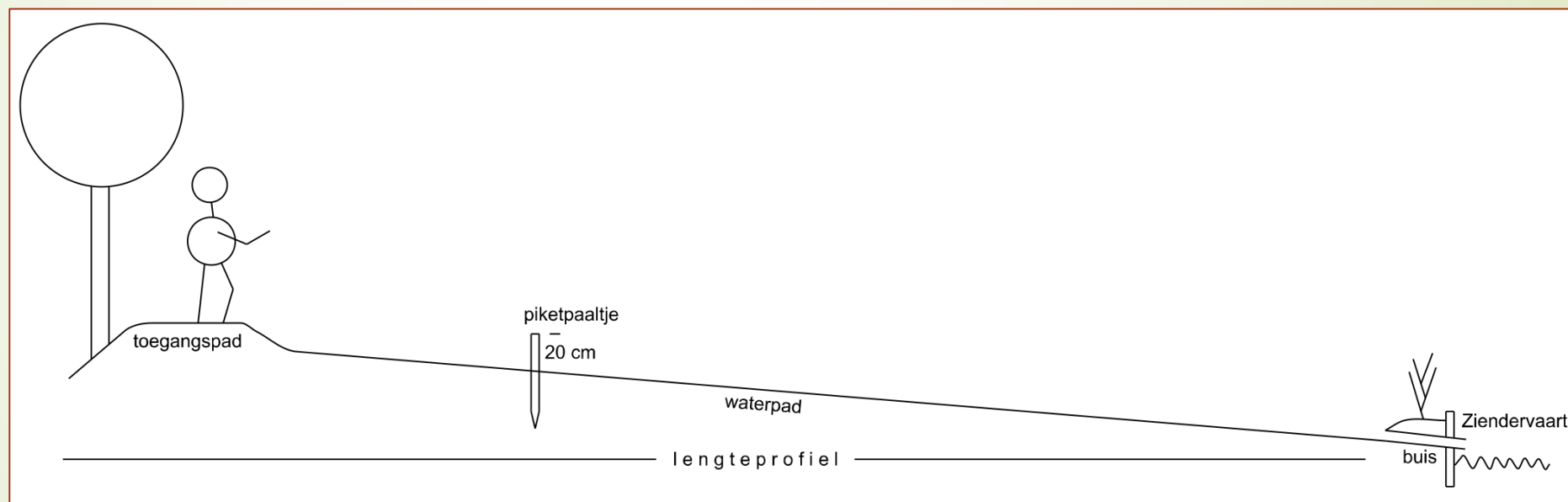
De vereniging stuurt circa 4-6x per jaar een nieuwsbrief naar alle leden. De meeste leden ontvangen deze nieuwsbrief nu per e-mail en voor de leden zonder e-mail wordt deze bezorgd (op de tuin of thuis).

Inrichting van de tuin

- Naast de tuin: waterpaden
- In de tuin: afwatering
- Aanzicht van de tuin

Naast de tuin: waterpaden

Zoals eerder aangegeven heeft elk perceel aan de ene kant een looppad en aan de andere kant een waterpad. Via deze waterpaden kan overtollig water afvloeien naar de sloot. Het lengteprofiel van een waterpad ziet er als volgt uit:

De percelen zijn zo ingericht dat het hoogste punt aan de kant van de visvijver ligt ('het dijkje') en het laagste punt bij de Geesterweg aan de slootkant. Het afschot van hoog naar laag zorgt dat overtollig water snel wordt afgevoerd via de buis aan het eind van het waterpad. Er ontstaan dan geen plassen en modderpoelen in het waterpad.

Naast de tuin: waterpaden

Om het afschot goed in te richten kan de tuincommissie piketpaaltjes in een waterpad plaatsen. De paaltjes worden in het midden geplaatst, maar geven ook de maat aan voor de hoogteligging van de bodem van het waterpad: de bodem moet op 20 cm onder de bovenkant van het paaltje liggen. Alleen de bovenste 20 cm van het paaltje moet dus zichtbaar blijven bij herstel van een waterpad.

Bij de Zierendervaat dient de bodem van het waterpad aan te sluiten op de onderzijde van de buis.

Het waterpad dient minimaal 30 cm breed te zijn en vrij van begroeiing, obstakels, hout, afval, etc. Om het pad mooi vlak te houden kun je beter niet lopen in het waterpad als de grond nat is.

Onderhoud van een goed ingericht waterpad is eenvoudig: eens per week met een vlijmscherpe schop heel oppervlakkig over de bodem heen. Niet woelen of duwen, maar snijden. Daarna het losse onkruid weghalen uit het pad.

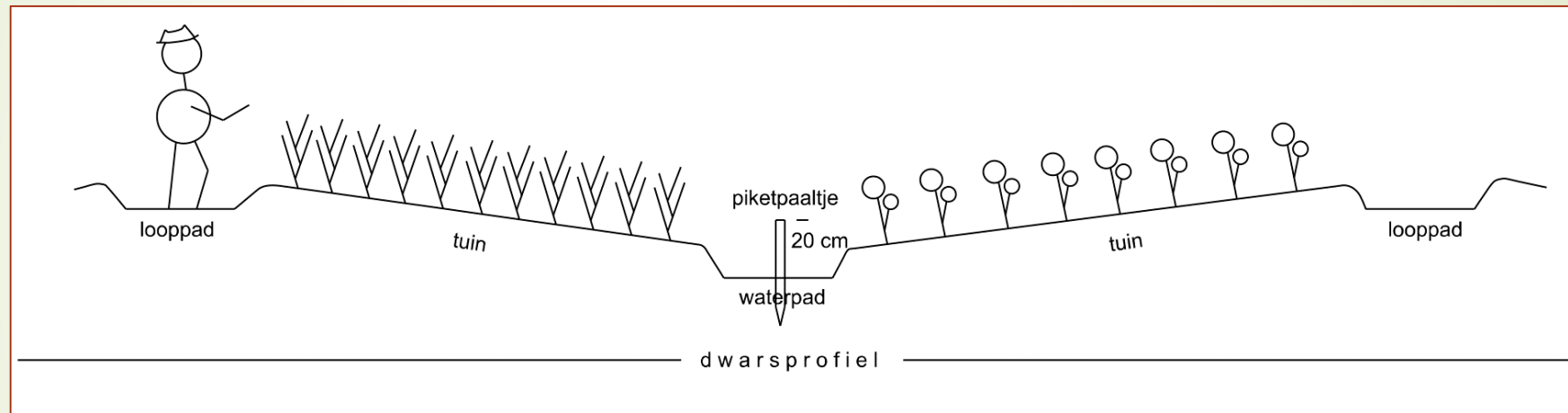
Schoon waterpad

Slecht waterpad

In de tuin: afwatering

In de tuin zelf is afwatering ook afhankelijk van een goede inrichting. De onderstaande tekening geeft het dwarsprofiel van twee tuinen aan:

De looppaden liggen hoger dan het waterpad (bijv. circa 5 cm) en zijn circa 60 cm breed. Met beplanten dienen de tuinders circa 30 cm vrij te houden i.v.m. overhangende beplanting in loop- en waterpaden. Hierdoor zijn de looppaden goed begaanbaar met kruitwagens en onderhoudsmaterieel.

De tuinen wateren onder afschot alleen af naar het waterpad. Het looppad blijft zo droger en beter begaanbaar. Het 'bol' of 'rond' spitten van de tuin is ongewenst, omdat hierdoor de helft van het regenwater naar het looppad afwatert.

Aanzicht van de tuin

De tuinen dienen elk jaar voor 1 mei 'zwart' te zijn. Dit houdt in dat onkruid weg is en de grond omgespit waar nodig. In verband met weersomstandigheden (bijv. een erg nat voorjaar) kan het bestuur besluiten om deze datum te verplaatsen. De leden worden in dat geval via de nieuwsbrief geïnformeerd.

Grondzeilen zijn na deze datum niet meer toegestaan op de tuin, met uitzondering van zwart antiworteldoek/landbouwplastic dat bijvoorbeeld gebruikt wordt tegen onkruid bij aardbeien. In het winterseizoen kan een stuk grond afgedekt worden met grondzeil, maar alleen in een gedekte kleur (zwart/grijs/groen/bruin). De andere kleuren zoals wit, oranje en blauw zijn te zichtbaar vanaf de openbare weg en veroorzaken een rommelig beeld.

Wij vragen ook alle leden om te zorgen dat de tuin er netjes uit ziet. Niet alleen de grond, maar ook het materiaal. Als bijvoorbeeld pvc-buizen of bamboestokken tijdelijk niet gebruikt worden, leg deze dan netjes plat op de grond.

Aanzicht van de tuin

Er staan drie groene klike's langs het pad waarin je restafval kunt deponeren. Denk hierbij aan kapotte kweekpotjes, resten hout en tie-wraps (**geen grond en zand!**). Glas en groot materiaal wat niet in de klike's kan moet je zelf afvoeren naar de gemeentewerf. Probeer zoveel mogelijk het afval gescheiden af te voeren, daarmee help je tenslotte het milieu.

Groenafval moet zelf afgevoerd worden of verwerkt worden in de eigen compostbak dan wel ondergespit in de eigen tuin. Je kunt dit niet in de bosjes of op een braakliggend terrein weggooien, omdat dit bij het algemeen onderhoud voor veel problemen zorgt.

De klike's worden regelmatig aan de weg gezet om te legen volgens het schema van de gemeente, maar mocht je zien dat het een tijdje niet is gebeurd, dan mag je dit natuurlijk zelf ook doen.

Extra toelichting op enkele huisregels

- Aandacht voor aardappelteelt
- Verdere aandachtspunten

Aardappelteelt

Op ons complex telen vele tuinders aardappelen. Aandachtspunt is dan het voorkomen van de plantenziekten '**aardappelmoehheid**' en '**Phytophthora infestans**'. Dat is in ons eigen belang, maar er zijn ook regels van de overheid om deze plantenziekten onder controle te houden.

Volkstuincomplexen en particulieren worden als belangrijkste bron bij de verspreiding van deze plantenziekten gezien. Bij het onvoldoende naleven van die regels kan voor een geheel volkstuincomplex een **langdurig verbod** op de teelt van aardappelen opgelegd worden. Bovendien kunnen, onder dreiging van een dwangsom,

maatregelen opgelegd worden om een overtreding ongedaan te maken.

Bij een controle (door de NVWA, NAK of BKD), moeten wij een goede registratie van onze aardappelteelt kunnen laten zien. Hiervoor krijgt ieder lid aan het begin van elk jaar een plattegrond waarop aangegeven moet worden waar dat jaar de aardappels geteeld worden. Deze plattegrond moet verplicht ingeleverd worden en de tuincommissie zal tijdens het groeiseizoen deze locaties controleren.

Op de volgende pagina's staan extra aandachtspunten voor een goede aardappelteelt.

Aardappelteelt

Aandachtspunten bij de aardappelteelt zijn:

Poot in duidelijk aaneensluitende blokken, over de gehele breedte van je tuin. Bij de veldopname wordt namelijk alleen de lengtemaat langs je tuin genomen. Bij verspreid gepote aardappelen, worden grote blokken geregistreerd en kun je op dit deel de opvolgende 2 jaar geen aardappels telen.

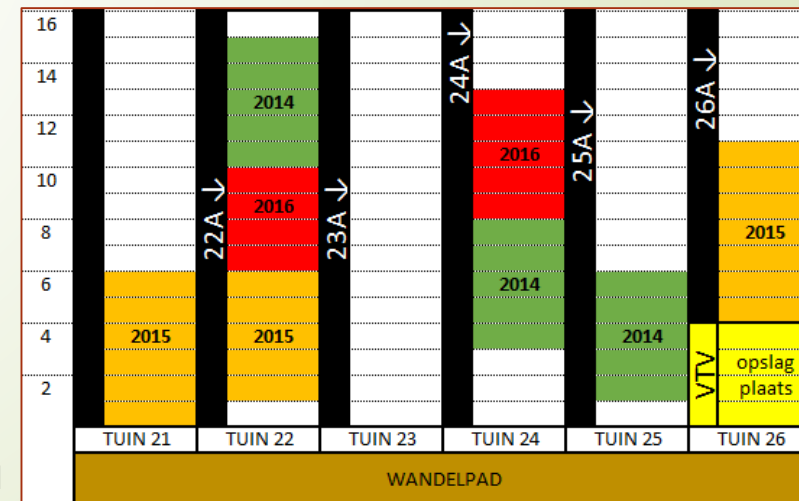
Poot alleen gecertificeerde aardappelen. Je kunt gebruik maken van de gezamenlijke inkoop (lees verderop meer) of zelf gecertificeerde poot-aardappelen kopen. Gebruik beslist geen aardappelen uit de supermarkt!

Wellicht handig voor het bestellen:

De gemiddelde opbrengst van 1 kilo poot-aardappelen is 20 kilo consumptieaardappelen.

knolmaat 28/35 mm
ca 36-40 knollen per kg
3 kg nodig voor 25 m²

knolmaat 28/40 mm
ca 28-32 knollen per kg
3,5 kg nodig voor 25 m²

Deel van de plattegrond

Aardappelteelt

Om verspreiding van de beide plantenziekten te voorkomen móet je het volgende doen:

- voor **resistente rassen** kiezen (mede omdat chemische gewasbescherming niet toegestaan is op onze tuin)
- zieke planten **direct** in een plastic zak (tegen de verspreiding van Phytophthora-sporen) afvoeren van het tuincomplex en thuis in de afvalcontainer doen.
- bij het oogsten **alle delen** van de aardappelplant afvoeren van het tuincomplex
- **nooit** delen van de aardappelplanten op een **compost- of afvalhoop** gooien
- opslag uit **achtergebleven knollen**, waar dan ook op het tuincomplex, direct volledig verwijderen en afvoeren
- alle bovenstaande maatregelen gelden ook voor **nauwe verwanten** aan de aardappel, zoals tomaat, aubergine en het onkruid zwarte nachtschade

Verdere aandachtspunten

De **terreinbeheerder** is, als onderdeel van de tuincommissie, eerste aanspreekpunt op de tuin voor vragen. Momenteel is dit Stef Kabel. De overige leden van de tuincommissie en het bestuur zijn daarnaast ook altijd aanspreekbaar op de tuin.

Chemische bestrijdingsmiddelen zijn niet toegestaan op ons hele complex. RoundUp is al verboden voor commercieel gebruik, laten we het dan ook weghouden op onze tuin.

Bouwwerken hoger dan 100 centimeter zijn alleen toegestaan in het groeiseizoen tussen 1 april en 1 november. De overige voorwaarden staan in het huishoudelijk reglement onder artikel 14.

De **kruiwagens** staan ter beschikking voor de leden in de opslag op tuin 17. De kruiwagens dienen dezelfde dag weer schoon terug gezet te worden in de opslag.

Overig materiaal voor algemeen gebruik mag alleen gebruikt worden na toestemming van de terreinbeheerder. Ook materiaal/grond van niet-verhuurde percelen mag alleen gebruikt worden in samenspraak met de terreinbeheerder.

Tips

- Zadenbestellingen
- Tuinindeling, Wisselteelt en Combinatieteelt
- Tips voor diverse groentes/fruit
- Tips voor websites, boeken, etc.

Tips: Zadenbestellingen

Jaarlijks rond november/december bezorgen wij een catalogus van GarantZaden, een catalogus van Zaden.nl en een aardappelbestellijst bij alle leden.

De leden kunnen de bestellijsten retourneren (meer info staat t.z.t. op de begeleidende brief) waarna de vereniging een collectieve bestelling plaatst. Hierdoor kunnen de leveranciers een aanzienlijke korting geven op de bestelling die geheel aan de leden wordt doorgegeven.

Zodra de zaden en pootaardappelen zijn ontvangen krijgen de leden een berichtje en worden de pakketjes thuisbezorgd tegen contante betaling. Mogelijk wijzigt de betalingswijze nog, daarover wordt iedereen tijdig geïnformeerd.

DEZADEN
... koop je bij DeZaden.nl!

Tips: Tuinindeling & Wisselteelt

Maak een plattegrond van je stuk grond en deel deze in met bedden voor de gewassen, looppaden en een aantal vaste elementen zoals bijvoorbeeld een gereedschapskist. Zorg dat de bedden makkelijk te bereiken zijn vanaf beide kanten, zodat je eigenlijk nooit in het bed zelf hoeft te lopen. Dit perst de grond namelijk samen, waardoor water er niet door kan en het bodemleven verstoord wordt.

Gewassen zijn in te delen in verschillende groepen: nachtschade-achtigen, vlinderbloemigen, kruisbloemigen en overigen. Als je elk jaar op dezelfde plek dezelfde groep plant, dan raakt de bodem uitgeput. Daarom passen veel tuinders wisselteelt toe in hun tuin.

Bij wisselteelt maak je een plattegrond van je tuin en plant je vervolgens per bed een gewasgroep. Het jaar daarop schuiven de gewasgroepen door op de bedden. Hierdoor rouleer je de teelt en maak je gebruik van de stoffen die andere gewasgroepen achterlaten in de bodem.

Het vergt wat inspanning om de planning op te stellen, maar als het eenmaal staat dan is het schema eenvoudig te hanteren.

Tips: Wisselteelt

Geheugensteun voor wisselteelt

© *ecotuinweetjes*

Let op! De volgorde van bovenstaande wisselteelt is van rechts naar links: na Wortelgewassen teel je de Vruchtgewassen, etc.

Tips: Combinatieteelt

Veel gewassen hebben baat bij elkaar. Door de teelt te combineren sla je vaak twee vliegen in één klap. Soms zelfs letterlijk: wortels en uien kunnen allebei last hebben van een vlieg. Ze worden vaak naast elkaar geplant om de wortelvlieg en uienvlieg in verwarring te brengen, zodat deze niet zullen toeslaan.

De Azteken maakten vroeger al gebruik van de 'three sisters': Mais groeit recht omhoog en vormt de stam voor een klimmende pronkboon. De boon haalt stikstof uit de lucht en brengt dit de bodem in via de wortels. De bodem wordt bedekt door pompoen die dankbaar gebruik maakt van de stikstof en die zorgt dat de bodem niet uitdroogt. Een vierde zuster kan ook worden toegevoegd: de zonnebloem.

Van dit soort combinatieteelten zijn veel voorbeelden. Zoek eens op internet naar 'combinatieteelt' of 'companion planting' en experimenteer er op los!

Tips: een paar praktische tips

Aardappelen

Vier tot zes weken voor het poten laat je de poters voorkiemen: dit kan in eierdozen op een plek met veel licht (geen direct zonlicht) bij circa 10 graden celsius.

Aardbeien

Aardbeien maken na de oogst uitlopers, die gebruikt kunnen worden voor nieuwe plantjes. Aardbeien kunnen drie jaar op dezelfde plek blijven staan. Aardbeien kan je goed laten rouleren met aardappelen: zet na de aardappel-oogst de nieuwe aardbeistekjes in dat bed die vervolgens twee jaar blijven staan. In het derde jaar kunnen er weer aardappels geteeld worden op dat bed, waarmee je dus voldoet aan de roulatie voor de aardappelziekte.

Courgette, komkommers en pompoenen

In courgettes, komkommers en pompoenen zat vroeger van nature cucurbitacine om te voorkomen dat dieren de groente zouden opeten. Telers hebben de giftige stof de afgelopen eeuwen met kweekprogramma's weten weg te krijgen. Als mensen zelf deze groenten kweken, kan het toch opduiken. Het advies is daarom van zelf gekweekte courgettes e.a. eerst een rauw stukje te eten. Als de groente veel bitterder smaakt dan anders, gooi de groente in dat geval weg aangezien je hier ernstig ziek van kan worden.

Tips: websites en boeken

Omdat je niet altijd op de tuin kunt zitten, hier wat sites om thuis verder te ontdekken:

<http://www.mooiemoestuin.nl>

een zeer uitgebreide website van Diana met een goede uitleg over de teelt, variëteiten, bewaaradvies en recepten voor heel veel groentes, fruit, ed.

<https://sjeftuintips.wordpress.com/>

een site met heel veel handige tips en constructies

<http://blog.natuurlijkemoestuin.be/>

een zeer natuurlijke manier van moestuinieren met veel potentie

<http://www.permacultuurnederland.org/>

introdactie in de permacultuur van Bill Mollison en David Holmgren. Google ook op Geoff Lawton voor meer toepassingen en informatie.

En om lekker offline een boek te lezen:

[De milieuvriendelijke moestuin](#) – Roodbont Uitgeverij

Handig klein boekje. 'Gids voor een gezonde teelt van groenten en fruit'

[Mijn Moestuin](#) – Wim Lybaert

Uitgebreid boek met per maand tips en adviezen. 'De nieuwe standaard voor elke moestuinier'

[Het Hollands Maandkookboek](#) – Annemieke Geerts-Chillé

Meer dan 100 recepten voor gerechten passend bij het seizoen.

Nawoord

Natuurlijk komt niet alles aan bod in dit document, maar we hopen dat dit een goede start is om bij onze vereniging te tuinieren.

Op internet is veel informatie te vinden, maar ook op de tuin hebben we een aantal wandelende encyclopedieën. Schroom niet om een andere tuinder om advies te vragen. We zijn als vereniging toch een kleine gemeenschap en zorgen er samen voor dat we een mooie uitstraling hebben naar de rest van het dorp.

Onze terreinbeheerder is zeer regelmatig op de tuin aanwezig. Mocht je hem niet tegenkomen en zit je met een vraag? Dan kan je altijd een mailtje sturen naar info@vtvdekuil.nl. Deze mails komen bij het bestuur binnen en wij zullen snel reageren.

Tot ziens op de tuin en veel tuinplezier!

Het bestuur van VTV "De Kuil"